

ISSN (Print): 2304-5809
ISSN (Online): 2313-2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 3.2 (43.2) березень, 2017 р.

Члени редакційної колегії журналу:

Arkadiusz Adamczyk – professor, dr hab. in humanities (Poland)
Janusz Wielki – professor, dr hab. in economics, engineer (Poland)
Inessa Sytnik – professor, dr hab. in economics (Poland)
Базалій Валерій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Балашова Галина Станіславівна – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Гриценко Дмитро Сергійович – кандидат технічних наук (Україна)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Україна)
Змерзлий Борис Володимирович – доктор історичних наук (Україна)
Іртищева Інна Олександрівна – доктор економічних наук (Україна)
Коковіхін Сергій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лавриненко Юрій Олександрович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лебедєва Надія Анатоліївна – доктор філософії в галузі культурології (Україна)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Морозенко Дмитро Володимирович – доктор ветеринарних наук (Україна)
Науmkіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук (Україна)
Нетюхайло Лілія Григорівна – доктор медичних наук (Україна)
Пекліна Галина Петрівна – доктор медичних наук (Україна)
Писаренко Павло Володимирович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Романенкова Юлія Вікторівна – доктор мистецтвознавства (Україна)
Севостьянова Наталія Іларіонівна – кандидат юридичних наук (Україна)
Стратонов Василь Миколайович – доктор юридичних наук (Україна)
Шаванов Сергій Валентинович – кандидат психологічних наук (Україна)
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – доктор технічних наук (Україна)
Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук (Україна)
Шапошникова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук (Україна)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Шепель Юрій Олександрович – доктор філологічних наук (Україна)
Шерман Михайло Ісаакович – доктор педагогічних наук (Україна)
Шипота Галина Євгенівна – кандидат педагогічних наук (Україна)
Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук (Україна)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.В. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці [Elibrary.ru](http://elibrary.ru), Polish Scholarly Bibliography

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
РИНЦ, ScholarGoogle, OAJI, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.
Index Copernicus (IC™ Value): 4.11 (2013); 5.77 (2014); 43.69 (2015)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та редакції журналу.

ЗМІСТ

Беленька Г.В. Підготовка фахівців для дошкільної галузі: стратегія змін,1	Даніелян Анаїт Навчальна праця як засіб формування у майбутніх педагогів ціннісного ставлення до професії,62
Мельник Н.І. Аналіз сучасних досліджень з питань професійної підготовки дошкільних педагогів у європейському освітньому просторі,4	Кондратюк С.Г. Шляхи розвитку мовленнєвої компетентності майбутнього працівника сфери дошкільної освіти,66
Волинець К.І. Історичні доміанти виховання підростаючого покоління в українців,10	Товкач І.Є. Майбутнім педагогам про індивідуальні особливості пізнавальної активності старших дошкільників в мовленнєвій діяльності,71
Волинець Ю.О. Навчання на засадах дослідження як запит соціуму і ознака сучасності професійної підготовки педагога,14	Карнаухова А.В. Формування читацької культури сучасного вихователя,76
Коваленко О.В. Вимоги суспільства до особистості вихователя дітей дошкільного віку,18	Гарашенко А.В. Забезпечення здоров'язберезувального характеру фізичного виховання дітей дошкільного віку: пошук механізмів,80
Літнік О.О. Формування суб'єктної позиції майбутнього педагога,24	Ярич О.Я. Довільність як головна характеристика формування вольової поведінки дитини дошкільного віку,84
Машовець М.А. Лідерство-служіння як професійна компетентність дошкільного педагога,29	Іваненко О.А. Ефективні умови активізації художньо-творчого розвитку дітей дошкільного віку в процесі музичних занять,89
Половіна О.А. Ранній розвиток дитини у контексті потреб соціуму та батьківських амбіцій,36	Голота Н.М. Ознайомлення з простором та часом як передумова розвитку творчості в дошкільному дитинстві,93
Стаєнна О.О. Підготовка майбутніх педагогів до громадянського виховання дітей дошкільного віку,41	Новоселецька І.Е. Вплив мистецтва на розвиток художньо-творчих здібностей дітей п'ятого року життя в початкових мистецьких навчальних закладах,98
Стаднік Н.В. Формування відповідальності у майбутніх педагогів дошкільної освіти у позааудиторній діяльності,45	Вертугіна В.М. Інклюзивна освіта дітей дошкільного віку,102
Козлітін Д.О., Матющенко І.І. Медіа середовища сучасного дошкільника та роль майбутнього педагога у ньому,49	Мальцева Т.Ю. Педагогічні умови впровадження інклюзивних практик в діяльність дошкільних навчальних закладів,106
Літнік О.О., Барна Х.В. Дитяча субкультура у світі дорослих цінностей,53	Рейпольська О.Д. Співпраця кафедри дошкільної освіти і лабораторії дошкільної освіти і виховання щодо забезпечення науково-дослідницької діяльності,111
Літченко О.Д. Трудове виховання дітей дошкільного віку на сторінках педагогічних журналів,58	

CONTENTS

Bielienka H.V. Professional training of preschool teachers: strategy of changes.	1	Daniilian A.Ya. Educational work as a source of future teachers value attitude formation to the profession.	62
Melnyk N.I. The analysis of contemporary research on preschool teachers profesional education in European demention.	4	Kondratiuk S.G. Ways to improve of speech competence of workers in preschool education.	66
Volynets K.I. Historical dominants of ukrainian young generation upbringing.	10	Tovkach I.Ye. To future teachers about individual features of cognitive activity of preschoolers' in speech activity.	71
Volynets Y.A. Research based learning as a society request and a feature of modern professional teacher training.	14	Karnaikhova A.V. Formation reading culture modern mentor.	76
Kovalenko O.V. Society requirements for preschool children teacher's personality.	18	Harashchenko L.V. Supporting of keeping health character of physical education in preschool children.	80
Linnik E.O. The gradual formation of a subject position of the future teacher.	24	Yarych O.Ya. Arbitrariness as the main characteristics of the formation of volitional behavior of the child of preschool age.	84
Mashovets M.A. Carrying lidership as preschool teacher's professional competence.	29	Ivanenko E.A. Efficient conditions for activation of artistic and creative development of children of preschool age in the process of music lessons.	89
Polovina E.A. Early childhood development in the context of society requirements and parents' ambitions.	36	Holota N.M. Acquaintance with space and time as a background for creativity development in preschool childhood.	93
Staenna O.O. Preparation of future teacher to civil education of preschool age children.	41	Novoseletska I.E. The influence of art on the artistic and creative development of children 5-year life in elementary artistic educational establishments.	98
Stadnik N.V. The formation of the responsibility of future teachers of preschool education in extracurricular activities.	45	Vertuhina V.N. Preschool children inclusive education.	102
Kozlitin D.O., Matiushchenko I.I. Modern preschool children media environment and the future teacher's role in it.	49	Maltseva T.Yu. Pedagogical conditions of implementing inclusive education practices in pre-schools.	106
Linnik E.O., Barna H.V. Children's subculture in the adult world of values.	53	Reypolskaya O.D. Cooperation of the department of preschool education and laboratory pre-school education and training for the research activity.	111
Litichenko O.D. Education through work of preschool children in pedagogical press.	58		

УДК 37.035.6(477)

ІСТОРИЧНІ ДОМІНАНТИ ВИХОВАННЯ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ В УКРАЇНЦІВ

Волинець К.І.

Київський університет імені Бориса Грінченка

У статті аналізуються історичні домінанти виховання підрастаючого покоління в українців. Доводиться, що ідеї цінностей, як національні ознаки, що вбирають суспільно-перетворювальний потенціал покоління українського народу, є основою та домінантою виховання підрастаючого покоління українців на різних етапах історичного розвитку.

Ключові слова: патріотизм, виховання, народ, українська нація, педагогічна наука, домінанта.

Постановка проблеми. В епоху державного й духовного відродження України відбуваються істотні зміни в галузі освіти: сформована нова освітня парадигма, в межах якої переглянуті орієнтири й пріоритети у системі освіти; в якості пріоритету визначено розвиток особистості, яка має забезпечити вихід молоді незалежної української держави на світовий рівень. Але як відомо система освіти, як і культура її народу, є унікальним явищем, яке глибоко пов'язана з духовними і матеріальними аспектами минулого і сучасного, і як справедливо зазначається «сучасний стан дитинства є лише моментом і результатом тривалої історичної та культурної еволюції суспільного життя» [10].

Виховання, як процес цілеспрямованого, систематичного формування особистості, зумовлене законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних та суб'єктивних чинників і визначається своїми базовими панівними ідеями та ідеалами виховання, цивілізаційними ознаками, положеннями, найважливішими складовими, які вбирають суспільно-перетворювальний потенціал покоління народу і, за якими вибудовуються кардинальні напрями педагогічного впливу на підрастаюче покоління [6, с. 43].

Мова йде про історичні домінанти виховання підрастаючого покоління в українців, які донині є орієнтирами у виховній діяльності педагогів, і ґрунтуються на культурно-історичному досвіді свого народу та його культурно-історичних, народно-педагогічних, народознавчих виховних традиціях. Вони є основою для докорінного реформування освіти та держави, піднесення її до вищих світових стандартів і реалізації стратегічного завдання трансформації нашого суспільства: виховання багатогранної особистості, яка готова на швидку переорієнтацію, на якісно нову структуру мислення, стартову готовність до нестандартних дій в екстремальних умовах, з почуттям відповідальності, толерантності, відкритості вищим смислам, іншим культурам, і якій притаманні абсолютні, вічні цінності, що складають сенс життя людини: любов, правда, чесність, доброта, справедливість, гідність, сумління, милосердя, великодушність, нетерпимість до зла, благородство, мудрість та ін.

Саме тому звернення до історичних домінант виховання підрастаючого покоління, глибоке і всебічне їх дослідження є гострою суспільною потребою сучасної педагогіки.

Аналіз досліджень і публікацій. Студіювання наукових, історико-педагогічних джерел

дало можливість з'ясувати, що особливості, напрями виховання в різні історико-педагогічні періоди були предметом дослідження багатьох поколінь педагогів.

Питання виховання у підрастаючого покоління загальнолюдських моральних цінностей не обійшли увагою вітчизняні мислителі, починаючи ще з епохи Київської Русі (Іларіон, Святослав, Володимир Мономах), а також відомі просвітителі П. Могила, Ф. Прокопович, Г. Сковорода, Б. Грінченко, С. Русова, М. Стельмахович, В. Сухомлинський та ін.

Проблема ціннісного підходу до аналізу освітніх реалій і процесів стала предметом дослідження цілого ряду українських науковців, зокрема, О. Сухомлинської, І. Беха, В. Лутая, П. Ігнатенка, О. Вишневецького, В. Струманського, М. Боршівського, Б. Чижевського, Р. Скульського, Л. Крицької та ін.

У працях О. Духновича, Г. Ващенко, С. Русової, С. Сірополька, В. Сухомлинського, С. Чавдарова, К. Ушинського, Я. Чепіги велика увага приділяється вихованню любові до своєї землі, малої та великої Батьківщини, рідної мови; поваги до історичного минулого та формуванню національної самосвідомості.

Питання застосування принципу народності в процесі виховання досліджували такі класики педагогіки як Я. Коменський, Г. Сковорода, К. Ушинський, В. Сухомлинський. Серед українців-педагогів цим питанням присвятили праці такі дослідники як Н. Дем'яненко, М. Євтух, А. Марушевич, Ю. Косенко, А. Кузьмийський, В. Омельченко, Ю. Руденко та багато інших.

До визначення основних складових патріотичного виховання українців долучались філософи, історики, правознавці, політики, письменники, зокрема Д. Донцов, М. Грушевський, Г. Сковорода, І. Франко, Д. Чижевський та ін. Національно-патріотичне виховання як соціокультурний феномен представлено в працях І. Беха, А. Бойко, В. Бондаря, С. Гончаренка, О. Савченко, О. Вишневецького та ін. Культурно-історичні та національні підвалини виховного процесу в сім'ї, навчальних та позашкільних закладах різного типу, основні напрями відродження народної й наукової національної педагогіки обґрунтовують в своїх працях М. Стельмахович, В. Кузь, І. Мартинюк, З. Сергійчук, Ю. Руденко та багато інших.

Мета нашої статті полягає в розкритті сутності історичних домінант виховання на різних етапах розвитку українського суспільства та

встановлення їх значущості для успішного становлення підростаючого покоління.

Виклад основного матеріалу. Для визначення сутності «історична домінанта виховання українців» важливим, насамперед, є розуміння сутності понять «домінанта» та «виховання». За основу тлумачення поняття «домінанта» ми візьмемо тлумачення, яке дає словник української мови: «Домінанта – це основна, пануюча ідея, головний, пануючий принцип» [8]. Щодо змісту поняття «виховання», то найбільш вдалими, на наш погляд, визначення дає **Енциклопедія освіти**: це «усвідомлене і цілеспрямоване зрощування людини як особистості у відповідності зі специфікою цілей, соціальних груп і організацій, в яких воно здійснюється» [9, с. 77].

У контексті нашого дослідження, особливої ваги набуває принцип історизму, який передбачає розкриття ідей, закономірностей, принципів, методів виховання, що пропонувались відомими мислителями, педагогами минулого. Сутність принципу історизму зводиться до розгляду предмету дослідження в розвитку, який невіддільний від історичних умов, що визначають його невідворотність і наступність. Історизм передбачає мету та утвердження тих чи інших освітньо-виховних явищ, призводить до виявлення прогресивних ідей, новацій у педагогічному досвіді минулого і надання їм належної оцінки з позицій сьогодення.

Для цілісного аналізу змісту поняття «історичні домінанти виховання українців», його структури в історико-педагогічному аспекті необхідне філософське осмислення аксіологічних пріоритетів виховання, яке дозволить визначити цінності і ідеали, які є характерними для виховної практики українців. За основу візьмемо визначення «цінності» як педагогічного поняття дослідниці Г. Кузьменко: «Цінності – це ідеали, спрямовані на моральні орієнтири виховання та навчання (істина, добро, патріотизм, справедливість, чесність, порядність, відповідальність, освіченість, культура тощо), це ті якості й характеристики особистості, які визначають якість своєрідності життєдіяльності людини, цілеспрямовано регулюють її поведінку і мають бути досягнуті в результаті освіти. Вони визначають те, до чого слід прагнути, ставитися з повагою, визнанням, пошаною й, відповідно, ті якості, які вчитель покликаний формувати в учнів» [4, с. 106].

До цього визначення додамо думку О. Вишневого, що вибір системи цінностей повинен відповідати національній виховній традиції, «типу культури, ментальності і, тій педагогічній спадщині, яка розвивалася в умовах хоча б відносної свободи» [2, с. 55].

Проаналізувавши наукові трактування сутності понять «домінанта», «виховання», «цінності», на нашу думку, «історичні домінанти виховання українців» – це основні панівні ідеї, принципи зрощування людини як особистості, які відображають в історико-педагогічному аспекті систему потреб, прагнень, переконань особистості, морально-духовні цінності, які виступають своєрідним регулятором сенсу людського життя та є основою розвитку нових якостей особистості. Духовно моральні цінності є індикатором розвиненості особистості [1, с. 365].

Кожна суспільно-економічна формація мала особливий тип виховання. Ідеї виховання підростаючого покоління формувались у тісному зв'язку з історією народу.

Аналіз літературних джерел свідчить, що першооснови виховання були закладені ще в народній педагогіці. Наші пращури були закохані в землю. Із покоління в покоління вони передавали своє ставлення до світу, свого роду, племені, інших племен, довілля. Ще в IV-III тис. до н. е. вони започаткували Трипільську культуру. Трипільці були народом високої духовності. Існує припущення, що трипільці мали свою писемність.

В дохристиянський період передача життєвого досвіду, набутих знань від покоління до покоління складала сутність історичного буття народу. Наші предки дбали про виховання у дітей та молоді працьовитості, побожного ставлення до природи, землі-годувальниці й хліба, поваги до старших, витривалості, відваги, чесності й справедливості. Могутнім джерелом поповнення ідей, засобів, методів і прийомів самобутнього виховання була народна творчість. Основи людяності тут закладались у розповідях про свій рід, предків, світо буття.

У IX столітті виникає велика держава – Київська Русь, де після хрещення Русі-України помітно розширюється коло ціннісних орієнтацій у вихованні підростаючого покоління. Освіта і виховання в цей період набувають системного характеру і чітко окреслених національних ознак. Поширюється грамотність, виникають школи, з'являються зачатки науки. Міцнішою стала українська сім'я. Батьки шанобливо ставились до письменства, вчителя, книги, привчали до нього дітей. Важливу роль у вихованні дітей відіграла багата усна народна творчість: казки, пісні, бувальщини.

Підноситься культ Людини і Природи, церква утверджує високі духовні почуття, спрямовує енергію душі на боротьбу за добро, справедливість. Дотримання норм християнської моралі й мудрих заповідей народної педагогіки найперше відображається в помислах і поведінці українця. В основу виховного ідеалу лягає гармонія душі, тіла й розуму («Душа чиста – краще всякого намиста», «Здоров'я – всьому голова», «Розум – скарб людини») вміння бути самим собою. Так в уяві нашого народу постає образ довшеної людини, справжніми цінностями якої є здоров'я і розум, а визначальним мотивом поведінки – духовно-моральна досконалість. Домінантне місце серед чеснот має служіння Богові та Україні («Нема в світі над Бога», «Без Бога ні до порога»). Бог сприймається як Абсолютний Вічний Дух, Свідомість Світу, найвище втілення Добра, Честі, Добрести, Світла, Розуму і Справедливості. Він Всевишній, Милосердний, Всевидячий, Всюдиущий і Всеісправедний! [10, с. 197].

Роздуми Нестора Літописця, Іларіона Київського, Володимира Мономаха, Ярослава Мудрого пройняті гуманністю, патріотизмом, моральністю.

Перші наукові думки, які становлять основу гуманної передової педагогіки українського народу, закладені в «Поучінні Володимира Мономаха дітям» (1096 р.). Прогресивні думки, закладені в «Поучінні», вплинули на становлення

української національної школи, лягли основу теорії дошкільного виховання.

За часів Ярослава Мудрого у стінах Софії Київської (1037 р.) було засновано велику бібліотеку, майстерню-скрипторій, де перекладали та переписували книжки. Київські князі славилися своєю освіченістю: добре володіли іноземними мовами Ярослав Мудрий, його син Всеволод знав п'ять мов, дочка Анна, майбутня королева Франції, також була добре освіченою.

XVI–XVII ст. вважається часом відродження і розвитку культури й освіти України. В епоху Відродження утверджувалась на очах всієї Європи самобутня українська система виховання молоді. Набувають розквіту українська народна педагогіка, її демократичні і гуманістичні засади, зміцнюється українська мова, відбувається перетворення української народності в націю.

Збереглося чимало історично-культурних, літературних, педагогічних пам'яток, створених на релігійні теми, які втілюють значний гуманістичний, виховний потенціал. Відомі культурні та освітні діячі минулого: І. Вишенський, І. Борецький, П. Могила, О. Духнович, М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький та інші були служителями релігійного культу, їхній внесок у національну систему виховання є значним. Прогресивні церковні та релігійні діячі, відстоюючи політичну, державну і духовну самостійність України, виховували молодь у патріотичному, гуманістичному дусі [7, с. 94].

У XVI ст. створюються братства, які ставили завдання зберігати православну віру та українську народність. Діяльність братських шкіл пронизана ідеями народності, гуманізму, демократії. В період братського руху (XVI–XVIII ст.) всю територію України покривала густа мережа братських, козацьких, січових, дяківських, церковних, монастирських шкіл, а також шкіл народних мистецтв та ремесел.

Як відомо, у братських школах навчалося багато відомих українських письменників, громадських діячів, перекладачів, захисників віри та національної свободи (Іов Борецький, Леонтій Карлович, Ісає Кониський, Лаврентій Зизаній, Стефан Зизаній, Захарія Копистенський, Петро Могила, Кирило Транквіліан, Касіян Сакович, Мелетій Смотрицький, Єпіфаній Славинецький та ін.).

Аналіз численних літературних джерел, історико-педагогічних досліджень дозволив виокремити такі освітньо-виховні ідеї, характерні для діяльності братських шкіл: демократичність устрою школи; національне виховання; викладання предметів тогочасною українською мовою; усвідомлення суспільного значення освіти і виховання підростаючого покоління; гуманне ставлення до особистості дитини; чітка організація педагогічного процесу; дисципліна та порядок; ретельно розроблений і глибоко продуманий зміст навчання.

Вершинним виявом педагогічного генія нашого народу, культурно-історичним феноменом стала козацька педагогіка. Головні ідеї козацтва: свобода особистості, синівська любов до рідної землі, готовність її захищати від чужоземних загарбників, висока національна свідомість і само-свідомість, глибока духовність українського патріота, незламного громадянина – борця за права

народу, господаря своєї країни – найдужче гуртували та єднали українців як націю, реалізовувались у козацьких сім'ях, січових, козацьких і братських школах [5].

Втрата політичної і державної незалежності України призвела до занепаду української школи. Проте національно свідомі частини українців: учені, письменники, педагоги – стали тим джерелом національної духовності, який живив душу народу. У плеяді діячів XVII ст., якими пишеться український народ, видатний філософ, письменник і педагог-гуманіст Григорій Сковорода (1722–1794). Г. Сковорода на чільне місце ставить виховання душі, прищеплення таких чеснот як: людяність, сердечність, великодушність, добротність, справедливість, скромність, працьовитість, гідність, спокій, любов до природи тощо. Виховання, зазначав він, посилює розвиток природних можливостей, а неробство, жорстокість, самоудурство, егоїзм, кар'єризм, чиношанування – є, на думку педагога, набутими внаслідок неправильного виховання і умов життя.

Справжнім виборником відродження національної системи виховання, українських національних традицій був Великий Кобзар Т.Г. Шевченко. Ідеї виховання він підняв на рівень завдань нації. Шевченківське слово – це ідея, задум, план, проект, закон формування української людини, творення її національної сутності, утвердження державницького мислення, суспільного демократичного розвитку, сповнене болю за рідну Матір-Україну, за її долю, синівською любов'ю аж до пожертви, стало на той час і на всі часи надійним щитом нашого народу перед загарбниками України.

Післяшевченківський період був тяжким для України, розвитку педагогіки і національної виховної системи. На думку Г. Ващенка в передреволюційній добі найближче до виховних українських традицій стояв К. Ушинський. Квінтесенцією його педагогічної концепції є ідея про нерозривний зв'язок філософських поглядів і теоретико-педагогічних впливів на тіло, душу і розум дитини з метою прищеплення їй якостей здорової, розумної, моральної, релігійної, національно свідомої, творчо ініціативної, культурної, освіченої людини. Тому розроблена вченим виховна система охоплює всі провідні компоненти всебічно розвиненої людини: формування наукового світогляду, розумове, духовно-моральне, господарсько-трудове, естетичне виховання. Він послідовно відстоював тезу про велику роль християнської віри та любові до свого народу, власної культури та мови.

На початку XX ст. в умовах національно-політичного і духовного відродження України у творчості Г. Ващенка, С. Русової, І. Огієнка, Я. Чепіги та багатьох інших патріотично налаштованих педагогів обґрунтовано ідеї демократизації освіти та шляхи патріотичного виховання та громадянськості підростаючого покоління.

Останньою спробою зберегти на офіційному рівні глибинні засади української виховної традиції, зокрема, її гуманізм була педагогічна творчість В. Сухомлинського. В Сухомлинський обґрунтовував теорію національного самовизначення учнів у процесі навчання і виховання. Глибоко досліджуючи і розвиваючи українську національну педагогічну спадщину, В. Сухомлин-

ський досяг вершин світової педагогіки, ставши, на думку багатьох учених, одним із найбільших педагогів ХХ ст. В основу вивчення духовного світу школярів В. Сухомлинський поклав аналіз їхньої діяльності, «ті види діяльності, в яких внутрішні, духовні сили людини – її розум, почуття, погляди, переконання, воля – спрямовуються на перетворення світу, на створення і збільшення матеріальних цінностей суспільства» [2, с. 212].

Виклики ХХІ століття зумовлюють необхідність нового прочитування перспективних ідей педагогів минулого задля визначення стратегій, мети та завдань сучасної освіти. Як справедливо зазначає академік І. Бех «Сучасне реформування освіти докорінно відрізняється від усіх попередніх реформ тим, що вперше здійснюється не на основі державно-класових, ідеологічних запитів, а за ідеями ціннісно-смыслового буття людини, за логікою її історичного розвитку [1, с. 228].

Висновки. Отже, історично обумовлена і створена самим народом система ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв та інших форм соціальної практики, що стверджують добро, любов, красу, справедливість в усіх сферах життя, зокрема в справі виховання молодого покоління, матеріальної і духовної культури нації, розвиваючись збагачувалась новим змістом, формами і методами впливу на підростаючі покоління. Історичні доміанти виховання українців, проймають всю національну систему виховання інтегрують її міцний фундамент для відродження і утвердження української нації, духовного її вдосконалення. У цьому сенсі сучасне життя дає нам шанс для реалізації культурно-історичних, національних джерел духовності задля переходу українців на новий виток еволюційного розвитку: від людини розумної до людини духовної.

Список літератури:

1. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості / І.Д. Бех. – Чернівці: Букрек, 2015. – Том 1. – 840 с.
2. Вишневецький О. Сучасне українське виховання. Педагогічні нариси / О. Вишневецький. – Львів, 1996. – 238 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
4. Кузьменко Г.В. Теоретичні основи ціннісного ставлення до образотворчого мистецтва / Г.В. Кузьменко // Поліхудожнє виховання учнів загальноосвітньої школи в процесі впровадження інтегрованих курсів: матер. Міжнарод. шк. метод. досвіду / Л.М. Масол, Л.В. Школяр [та ін.]; [за заг. ред. А.М. Старсвої]. – Миколаїв: ОНПО, 2012. – С. 104-110.
5. Любар О. Історія української педагогіки / О. Любар, М. Стельмахович, Д. Федоренко / За ред. М.Г. Стельмаховича. – К.: ІЗМН, 1998. – 356 с.
6. Малгожата Франц-Ольчак. Ідеал сучасності / М. Франц-Ольчак // Педагогічна думка. – 2016. – № 2. – С. 42-47.
7. Основи національного виховання: Концептуал. положення / В.Г. Кузь, Ю.Д. Руденко, З.О. Сергійчук та ін.; За заг.ред. В.Г. Кузь та ін. – К.: Інформ-вид. центр «Київ», 1993. – (Ч. 1). – 152 с.
8. Словник української мови. Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/dominanta>
9. Стельмахович М.Г. Традиції и тенденції розвитку сімейної етнопедогогіки українського народу: дисс. на соискание науч. ступени ... д-ра пед. наук. 13.00.01 / Стельмахович Мирослав Ігнат'євич. – К., 1989. – 407 с.
10. Чоповський В. Національне виховання / В. Чоповський // Педагогічна думка. – 2015. – № 2. – С. 22-37.

Вольнец К.И.

Киевский университет имени Бориса Гринченко

ИСТОРИЧЕСКИЕ ДОМИНАНТЫ ВОСПИТАНИЯ ПОДРАСТАЮЩЕГО ПОКОЛЕНИЯ В УКРАИНЦЕВ

Аннотация

В статье анализируются исторические доминанты воспитания подрастающего поколения украинцев. Доказывается, что идеи ценностей, как национальные признаки, которые вбирают в себя общественно превращающий потенциал поколений народа, являются основой и доминантой воспитания подрастающего поколения украинцев на разных этапах исторического развития.

Ключевые слова: патриотизм, воспитание, народ, украинская нация, педагогическая наука, доминанта.

Volynets K.I.

Borys Grinchenko Kyiv University

HISTORICAL DOMINANTS OF UKRAINIAN YOUNG GENERATION UPBRINGING

Summary

The article is devoted to the analysis of the historical educational dominant of Ukrainian young generation. The author proves, that the ideas of values, as a national feature, absorb socio-generation transformational potential of the Ukrainian people, and it is the basis of the Ukrainian upbringing of young generation in various stages of historical development.

Keywords: patriotism, education, upbringing, nation, the Ukrainian nation, pedagogical science, dominant.

НАШІ АВТОРИ

1. **Барна Христина Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти Мукачівського державного університету
2. **Беленька Ганна Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
3. **Вертугіна Валентина Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
4. **Волинець Катерина Іванівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
5. **Волинець Юлія Олександрівна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
6. **Гаращенко Лариса Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
7. **Голота Наталія Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
8. **Данієлян Анаїт** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
9. **Іваненко Олена Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, проректор-декан факультету з підготовки юних абітурієнтів, майстер-класів та спецкурсів Київської дитячої Академії мистецтв
10. **Карнаухова Антоніна Валеріївна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
11. **Коваленко Олена Володимирівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
12. **Козлітін Денис Олександрович** – магістр початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка
13. **Кондратюк Світлана Григорівна** – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
14. **Линник Олена Олегівна** – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
15. **Лігіченко Олена Дмитрівна** – викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
16. **Мальцева Тетяна Юріївна** – аспірант Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
17. **Матющенко Ірина Іванівна** – спеціаліст дошкільної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка
18. **Машовець Марина Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка
19. **Мельник Наталія Іванівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
20. **Новоселецька Ірина Едуардівна** – аспірант Київського університету імені Бориса Грінченка
21. **Половіна Олена Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
22. **Рейпольська Ольга Дмитрівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України
23. **Стадник Надія Вікторівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
24. **Стаєнна Олена Олександрівна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
25. **Товкач Ірина Євгеніївна** – старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
26. **Ярич Оксана Ярославівна** – аспірант кафедри тифлопедагогіки, факультет корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

НОТАТКИ

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 3.2 (43.2) березень, 2017 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: О. Данильченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73005 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
тел.: +38 (0552) 399 530
info@molodyvcheny.in.ua
www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 10.04.2017 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 15,10. Тираж 100 прим.
Зам. 0417-53.

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»
73034, Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.

**ОСВІТА –
СУТНІСТЬ ЧАСУ!**

ISSN 2304-5809

9 772304 580908

2017

С П О Р Т І В Н І

М О Д Е Р Н І

(43